

še je najbolj nezadovoljna, to je nemška liberalna stranka.

Upajmo, da ostane le-ta stranka se tudi nadalje in prav dolga leta nezadovoljna, kajti uzroka ona nima nezadovoljnosti. Bog nas varuj pa nje zadovoljnosti, saj nje ne nasiti brž nič, kakor skleda, ki se ji pravi vlada in vlada taka, da ji je vsakdo za podnožje in vsako ljudstvo, dokler ne veruje na evangelije nemškega liberalizma. V tem je sicer dobro, da sploh ljudem liberalizem že ni več tista zvezda, ki pripelje človeka do polne sreče, ali žal, da se je v slovenske kraje priteplo dokaj liberalizma in se vé, da slov. ljudstvu na škodo. Kdor stoji pri nas v službi liberalizma, on dela, naj že rad ali ne, za nemško liberalno stranko. Zato je pri nas liberalizem in nemškutarija eno in tisto. Upajmo, da premine prihodnje leto eno, kakor drugo iz naših krajev in tako bode za slov. ljudstvo potem — srečno novo leto.

Cerkvene zadeve.

Jožef Jeraj †.

Neizprosna smrt pobrala nam je zopet nevstrašnega bojovníka za sveto vero katoliško, za pravo naroda slovenskega, vzglednega svečenika in navdušenega domoljuba, veleč. g. Jože Jeraja, častnega kanonika, kn. škof. konsistorijalnega svetovalca in župnika v Žalcu.

Nastopne vrstice naj bodo posvečene spominu tega zaslužnega moža! Porojen dne 27. februarja leta 1827 v Rečici podal se je, končavši domačo ljudsko šolo, na Celjsko gimnazijo. Upanje, katero so stariši njegovi va-nj stavili, ni bilo prazno, neosnovano, temveč se je sijajno izpolnilo: Jeraj bil je jeden izmed najbolj talentiranih, pridnih in vrljih dijakov tedanjega gimnazija. Po izbornem zaključku gimnazijskih svojih študij je vstopil — tako mu je narekovalo srce in trdno prepričanje, katero si je za svojega dijakovanja vstvaril — v celovško bogoslovje, kjer je bil leta 1852 posvečen v mašnika. Mladi kapelan je služboval pri Sv. Juriju, v Šmariju, in vladika Slomšek, ki nepozaben živi v srcih hvaležnega in vdanega mu naroda slovenskega, je spoznal vrline in katehitične sposobnosti mladega vrliga duhovnika ter ga je imenoval katehetom v Celju. Od tod je bil premeščen v Maribor, kjer je tri leta opravljal službo dvornega kapelana pri pokojnem knezoškofu Maksimilijanu. Neumorna delavnost in težavnost njegovega stanú vplivale so slabo na njegovo zdravje; obolet je bil na nogah in kljubu vsem skrbem in vestnemu gojenju ni se te nepridne bolezni mogel popolnoma osvoboditi do smrti. Ko je leta 1869 župnija v Žalcu zgubila svojega pastirja, imenovan je bil tamošnjim župnikom g. Jože Jeraj. Celih 23 let je oskrboval to župnijo ter je sijajno pokazal, kaj zamore duhovnik, ki si je svest vzvišene svoje naloge in velečastnega stana svojega: bil je svojim ovčicam skrben učitelj in ljubezniv prijatelj, istotako spreten in natančen na pridnišnici, kakor v spovednici, bil je nesrečnikom tolažnik, vbožcem podpornik, pravi oče; in kadar je šlo za prava katoliške cerkve, povzdignil je tudi ou svoj glas in se je pokazal nje vdanega sina, ki energično in vstrajno zastopa pravične njene zahteve. A vrhu tega ni nikdar pozabil, da je sin matere Slovenije, nikdar ni zatajil narodnega prepričanja, temveč je vedno ostal zvest mladostnim idejalom, katere je dejanski izvršil; bil je požrtvovalen domoljub in odločen

Avstrijan. Kako je slovensko ljudstvo žalske okolice ljubilo in spoštovalo svojega duševnega očeta, pokazalo je sijajno na dan pogreba — bil je to 20. decembra — ko se je mnogoštevilno zbralo, da spremi pokojnika na zadnjem potu. Ob desetih zjutraj začel se je svečanostni requiem, katerega se je vdeležilo 42 mašnikov. Potem so stopili preč. g. opat Ogradi na pridnišnico ter z lepimi, globoko čutenimi besedami naslikali blagega moža in plodonosno njegovo delovanje. Med črno mašo, katero so služili preč. g. kanonik Karol Hribovšek, strinjale so se gotovo vseh navzočih molitvi v jedni prošnji: Vsegamogočni naj bi bil pokojniku milostljiv sodnik ter bi podaril zaslužen plačilo njegovim delom. Po končani cerkveni slavnosti pomikal se je proti mirodvoru veličasten sprevod; pred rakvo so stopali preč. g. opat in z njimi 41 duhovnikov, in sledila je mnogoštevilna množica hvaležnega, pobožnega slovenskega ljudstva. In zvonovi žavske cerkve, ki so pred 23 leti veselozvoneče pozdravljali novo imenovanega župnika, ostali so mu zvesti, njih žalostni glasovi spremljali so ga tudi na zadnjem potu njegovem. —

Lahka mu bodi zemljica, v kateri si odpočije od zemeljskega truda in boja!

Slava spominu tega vzglednega duhovnika in vrliga domoljuba!

Duhovski poslovnik.

To knjige je ravnokar izšel četrti in zadnji zvezek ter ima tudi zaporedno kazalo, katero natančno pove, kaj in kje se govori v knjigi o kateri stvari. V vsacem hipu najde človek lahko po tem kazalu, česar ravno išče. S tem zvezkom je torej dogotovljena lepa knjiga, o kateri lahko rečemo, da bode v veliko polajšanje č. duhovščini pri slov. uradovanji, kolikor ji ga je treba v nje področji,

Božičnico je priredilo 18. decembra v zavodu šolskih sester v Celju kat. pop. društvo. Zbralo se je obilno gospode in kmetov. Načelnik društvu mil. g. opat je v prisrčnem govoru razlagal pomen in namen takih slovesnostij, zahvaljujoč se ob enem vsem požrtvovalnim podpornikom in dobrotnikom. Zatem pa se je pelo in prednašalo. Posebno dobro se je obnesla božična igra. H koncu je blag. gospa Regina Vašičeva porazdelila obleko in obutej med učence in učenke obeh okoličanskih šol. Obdarovanih je bilo do 80 otrok.

Opozarjamo prijatelje šolske mladine na to izborno solo č. šolskih sester, proseč jih obilne podpore tudi v novem letu. Dineski naj se blagovolijo pošiljati z naslovom: Kat. podp. društvo v Celju.

Mili darovi za družbo vednega češčenja:

Leskovec 10 fl., Stari trg 10 fl., Kapela pri Radgoni 20 fl. 83 kr., Vojnik 19 fl. 29 kr., Sv. Kungota na Pohorji 50 fl., Braslovče 17 fl. 80 kr., Ljutomer 20 fl., Gornjigrad 3 fl. 81 kr., Rečica 2 fl., Sv. Mihael 50 kr., Rogatec 10 fl. 14 kr., Stoperce 5 fl., Fram 3 fl. 10 kr., Pameče 12 fl., Sv. Venčeselj 6 fl., Sv. Peter pri Radgoni 50 fl., Zibika 10 fl. 50 kr., Ruše 9 fl., Zreče 7 fl. 76 kr., preč. g. dr. J. Muršec v Gradcu 5 fl., Slivnica pri Celji 8 fl. 40 kr.

Gospodarske stvari.

Nekaj o svinjereji.

Svinjam je zmerom še dobra cena in marsikateri kmetovalec se drži še skorej najbolj na trdnem — po

svinjereji. In ni se bati, da pade svinjam cena tako, da bi se ne splačevalo več, naj jih še človek redi. Nam se zdi torej umestno, da podamo našim bralcem nekaj pravil, po katerih se svinjereja še lahko povzdigne in naši deželi še več dobička vrže. V denar se spravi sviné ali že v prvi mladosti kot prasé ali pozneje za pleme ali pa za rejo in kdor hoče torej največ dobička imeti od svojih svinčét, mora znati, kedaj mu kaže prodati svoje sviné.

V krajih, kjer se poprašuje že za praséta, kaže si pridobiti pleme belih svinj, kajti le-teh praséta gredo najlaglje in najurneje v denar. Beli svinji pa v tem ni na škodo, če se križa s črno: praseta imajo potem pač nekaj črnkastih peg po sebi, ali to jim ni na škodo, ampak celo na hvalo. Taki križci se raji plemenijo pa tudi bolj debelijo, kakor če so le ene barve.

Kedar gre za to, da se izbere prasica za pleme, treba pred vsem spremenjevati kri, torej ne goniti večkrat k nemu merjascu. Merjascu pristaja lepa vrst, redne kosti in trdno zdravje. Prasica pa je najboljša tista, ki ima po celem životu ščetinje, mnogo seskov, močne in vendar nedebele kosti ter krepke ude. Kedar je prasica breja, mora se jej dajati močna, lahko prebavljiva piča, nikdar nesnažna ali celo odpadki iz kake tovarne; poleti naj se ji daje zelenjadi in pusti se naj na pašo. Poleg tega jej stori dobro oves, ječmen, turistična moka, rižena moka itd.

Da ti prasica ne požre praset, kedar je povrgla, glej na to, da se otrebci brz ko brz odpravijo iz hleva in da dobi prasica žreti, kolikor hoče. Ako praseta ranijo z ostrim zobovjem seske, treba jim ga je potreti. Za nastelj pa jemlji premogov prah in prsti, se ve, da slame naj ne manjka, tudi suho listje ni v škodo. Da dobé praseta dovolj živeža, mora ga prasica dobiti do volje in to, kakor smo prej rekli, zdrave in tečne piče. Čez nekaj časa se jim pa daje že tudi slečeno ječmenje in kedar jih odstavljáš, dajaj jim kuhanega mleka in je sicer dobro iz početka polno in še le pozneje posneto mleko. Vrhu tega pa se naj pustijo veliko na prostem, da se razletajo in si tako otrdijo svoje okostje. Sviné naj se pusti sploh, če se ne redi za klanje, veliko na prostem.

Mlada prasica se naj ne žene k vplemenjenju, dokler še ni dorastla; prasica ni za pleme pred polnim devetm mesečem. Oba pa morata biti dobra rejena, ne pa zapuščena, sloka. Merjasec je za rabo najdalje do 4. leta in v celem ne čez dve leti. Najrodovitniši je v tretjem in četrtem letu. Kolikor pa se praset ne vzame za merjasca, le-ta kaže rezati, ko so stara sedem do osem tednov.

Snaga dene tudi svinétu dobro tako, kakor drugim živalim, katere si je človek vzel v službo: v hlevu mora biti zdrav zrak in tudi dovolj svetlobe, posebno pri plemenih svinjah. Poleg tega se tudi pri svinjah naj drži red pri krmljenju in z njimi je ravnati mirno in pohlevno. To dene tudi tem živalim dobro. Kdor tako savna, njemu ne bode treba velikokrat po zdravila za svinje, kajti redko mu bode kako sviné zbolelo in veselja pa tudi denarja mu ne bode malo od njegove četinjadi.

Zrak v kletéh

mora biti svež in če je klet zaduhle, lahko se v njej pokvari vino pa tudi sodovi trpijo v taki sapi. Pozimi pa je težko sveži zrak spraviti v klet, ker mora v njej biti blizo enaka toplota. V tej zadregi pa si človek lahko pomaga z vapnom. Vapna se namreč raztopi v kaki posodi toliko, da je tekoče, vapneno mleko. To se pusti v odprti posodi in če se prvlče s kožo, treba ga je dobro premešati in tako lahko opravlja tudi na-

daljno svojo službo. Zrak pa bode v kleti potem zdrav in nobeni reči na škodo.

Nove accord - citre. Na Nemškem so iznašli nove citre. Reče se jim accord citre. Imajo to posebnost, da se jih lahko vsakdo, ne da bi poznal sekirice, v eni uri navadi. Drage tudi niso. Le 10 gld. je njihova cena. Jožef Leopold Pick na Dunaju VII. Neubaugasse 78 je vsakemu rad na ogled pošlje. Kdor se za citre zanima, ne more se mu pač kaj boljšega priporočati. Glas in akordi presegajo navadne citre. Posebno se te citre priporočajo bralnim društvom, čitalnicam. Ako jih igra pet ali deset, ni si pač mogoče boljše in cenejše godbe dobiti. Gotovo, te citre so epohalne in imajo sigurno izmed vseh godeb najlepšo bodočnost. Torej društva, gospoda, kakor kmet, sezite po tem godbenem o rodu! Nikomur ne bode žal. A. A.

Sejmovi. Dne 2. januarija na Bučah in pri Sv. Juriji na južni železnici. Dne 3. januarija v Radgoni.

Dopisi.

Od Sv. Ane v slov. goricah. (Kakšna naj bo ljudska sola?) Taka, kakor njo imamo pri sv. Ani, gotovo ni za katoliške Slovence. Kakor je znano, prepoveduje šolska postava vsako telesno kazen, pa skušnja uči, da dostikrat najboljši učitelji ne more grdih razvad učencev, ki so pohujšani od odraslih ljudij in celo od brezskrbnih starišev, brez šibe odpraviti. Temu tudi pritrdijo pametni stariši. Brezpametni stariši pa poslušajo rajše nekatere podpihovalce in vsako še tako neznatno napako od strani učiteljev tožijo pri višji šolski oblasti. O neprevidni stariši, sami spletajo bič, s katerim jih bojo v kratkem lastni otroci topli. Kako bo bolelo! Če tudi ne bo tekla kri, tekle pa bojo grenke solze. Zaradi take tožbe imeli smo zopet preiskavo in sicer dne 8. decembra, tedaj na praznik brezmadžnega spočetja D. M. O pol deseti uri, ko se začne druga služba božja, pri kateri naj bi bili tudi šolarji nayzoči, kolikor je mogoče, bili so nekateri učenci I. razreda poklicani v šolo in so tam čakali med celo službo božjo g. c. kr. okr. glavarja. Odkod li pride taka pravica, učence od službe božje zadržavati? Postavno to gotovo ni. Tega pa so se tudi udeležili nekateri udje kraj. šolskega sveta, kajti ti gospodi nimajo toliko pameti, da bi bili poslali otroke k sv. maši, saj morajo tudi otroci zadostiti božji zapovedi. Pa res, nekateri se že tudi ravnajo po liberalnem načelu, da bolj, ko se človek cerkve in duhovnikov izogiblje, tem bolje je. Šiba otrokom ne škoduje in otrok se naj pošlje vselej in redno o praznikih k sv. maši. Prvi je Bog, za tem naj pride preiskava, ako je vam ljubo! — Naš novi gospod nadučitelj je Slovenec in narodnjak, to sam trdi in upamo, do to tudi ostane. Njegovo obrašanje pa je res čudno. Vprašam ga, ali ne velja zanj učni načrt prednika? In ako velja, zakaj se ga tudi ne drži? Zakaj vse to tudi od g. učiteljev v II. in celo I. razredu zahteva? Dela-li to iz hvaležnosti nasproti nemškemu »šulvereinu«? Ta mu je baje do nadučiteljske službe pripomogel in od njega upa še dobiti nekaj grošev. Trdno upam, da tako breznačajen ne bo! In sam se je že lahko prepričal, da učenci še prav brati in pisati ne znajo, tedaj le potrebnega jih učiti! Morebiti pa mi poreče: saj imajo učenci izvrstno glavico za nemščino, saj že znajo ubogati na moja nemška povelja: »setzt euch«, »aufstehen«, »marsch hinein«, itd. In dekleta že tudi znajo pod njegovim vodstvom izvrstno telovaditi;